

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 kor.
 Egyes szám ára . . . . . 12 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyílt tér óra 40 fillér.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Földes Ede
 könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova ugy a lap szellemi részét illető közlelendvények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Országgyűlés.

A katonai javaslatok ellen a mult hét végeig elhangzott támadások lényege alku természetű volt. Az ellenzék, a nagy áldozatokkal szemben, melyek a mostani nehéz viszonyok között a nemzetet tagadhatatlanul terhelnek, rekompenzációt igyekeznek biztosítani az ugynevezett nemzeti követelésekben. Legalább az eddig beadott határozati javaslatok tulnyomó része ebben az eszmekörben mozog. Az áldozatokért nemzeti vívmányokat követelnek, melyekre nézve a kormány is körülírta a határokat, a meddig a hadsereg közösségének elve mellett elmehet. Így a vita nem annyira elvek, mint alku körül forgott.

Kivétel csak gróf Zichy Jenőnél láttunk, a ki eltekintett minden vívmánytól s arra az álláspontra helyezkedett, hogy szegények vagyunk, tehát nem emelhetjük se a vér-, se a pénzáldozatokat. Nem, még engedelmények fejében se. A szükség kérdését lehetőleg kerülte nemcsak ő, hanem minden társa, a kik a javaslat ellen beszéltek. Pedig ez a fő; s a kormány is erre fektette a súlyt előterjesztései indokolásában.

Beöthy az ő epés természetével új elemet vegyített a vitába s ferdítésekől se idegenkedik, csak hogy tapasztalat arasson s a kormányra rászolhasson. És nemcsak a történelmi eseményekből levont következtetéseknél, hanem a hadügyi kormányzat jellemzésénél is ezt a hangot használja. Rövidlátással, következtetlenséggel és rendszertelenséggel vádolja ezt, de vádjait oly konkrét esetekkel igyekeznek indokolni, melyek előadásával elárulja, hogy nem vett magának annak idején kellő fáradságot arra, hogy az esetek mögött álló körülményeket s a hadügyi kormányzat indokait alaposan megismerje.

Mind ezzel különben Beöthy csak azt bizonyította, hogy az újonczlétszám emelése ellen politikai és katonai szempontból számottevő érvek nem hozhatók föl, mert ha volnának ilyenek, akkor sokkal inkább folyamadott volna ezekhez s talán több hatást is ért volna el, mint a történelmi tények erőszakos magyarázatához. Neki azonban nem annyira az volt a célja, hogy a javaslatok mellett fölhozott komoly okokat megdöntse, mint inkább az, hogy az obstrukciót indokolja s annak létjogosultságát bebizonyítsa.

SZEMLE.

A magyar liturgia. Szatmármegye feliratot intézett a képviselőházzal, a melyben utal arra, hogy a nagykarolyi magyar görögkatholikus egyházban már gyakorlatban levő nemzeti nyelvet ki akarják küszöbölni. Elmondja, hogy maga ez az egyházközség tamadt fel teljes erejében a megtámadást visszaverni s e részben nem maradt egyéb hátra mint ez ellenállásnak jogosultságát méltányolva, a vármegye közgyűlésének teljes erkölcsi súlyával adni meg az elismerést azon férfiaknak, kik eljárásuk által a mindenható Isten tiszteletét a haza szent szeretetével összhangba hozták s nem engedtek meg, hogy nemzeti nyelvünk az oltártól, mint ennek megszenteltelenítése, szánűzesek s ez által meggyaláztatások. Szatmár vármegye — ugymond a felirat — megtette kötelességét, mit meg fog tenni a jövőben is, de aggodással érzik, hogy mindez hiába való és hiába való lesz, ha nem leend kimondva, érvényre emelve az a nagy elv, hogy nemcsak idegen nemzetek és nemzetiségek jogosultak nemzeti nyelvükön imádni az Istent, hanem jogosult a magyar is és magyar szellemben, magyar nyelven nevelt lelkészek és tanítók fogják bizonyítani, hogy a görögkatholikusnak szabad magyarnak is lenni s nem tiltó akadály, hanem az egyedüli ajánló levél a legmagasabb főpapi helyekre az egyének nem a magyar állami eszme elfogadása, hanem tiszta, ketelyt nem tűró magyar volta.

A szegény tanulókat segélyező egyesület mősoros estélye 1903. február 1-én.

Az egyesület népszerűbb czime: rongyos egyet, ugyanis jötekonny gyöngéd kezekkel a rongyot igyekeznek beföldözni, a szakadást összevarni, s a rongyaikban fázó szegény, de jó tanulókat védelmezni meleg ruhával a tél hidege ellen.

Egy viczzelmi szerető barátunk azonban másként magyarázta ezt a népszerű nevet. Azért nevezi rongyos egyetnek, mert a szegény tanuló felruházására oly nagy tevékenységet fejt ki, hogy a jötekonny oltárára jó kedvvel hozott áldozatok miatt akár le is lehet rongyosodni. Ez roszhiszemű ráfogás. Akkora közönség gyűlt össze az estélyre, hogy már ez mutatta,

van még lerongyosodni való jötekonnyág ebben a közönségben. Sőt, az estélyen Elsholz úr, ez a kiváló dilettáns búvész megtanította a hölgyeket, hogy, ha legyzőjük elrongyolódik, milyen könnyen meglehet reperálni.

A kik látják, hogy sok derek gyermek mily kinosan existál tanulói pályáján, hogy szüleinek arra sem jut, hogy elemezze őket, nem hogy ruhazza, mikor ezeknek örömtől s hálától fenylő szeméit látja, akkor méltányolja igazán az egyesület áldásos működését.

Közönségünk is méltányolja. Ez az a kiválasztott egyesület, mely itt mindig népszerű volt s mindig méltánylásban részesült.

Az estély mősora magas igényeket is kielégíthetett. Az alkalmi énekkar Lacher V.: „A zene dicsénete“ ez. darabját jól összevágó gondos előadásban, sikerrel énekelte, egyaránt dicséretére válván a vezetőnek s a szereplőknek.

Dr. Váradi Antal: „Az úr itél“ ez. költeményét, melyet Nemes Elemér zenésített. Szász Ilonka k. a. zongora s Veres Gábor harmonium kíséretével Székely János, koll. helyettes tanár szavalta. Ugy a kedves megjelenésű kis leány, ki tudtukkal ma először szerepelt nagy nyilvánosság előtt, mint a szereplő urak jobb előadási tárgyhoz méltó képességgel s művészi erővel szerepeltek.

Winkler Lia k. a. kísérete zongorán Tóth Gyulát ezután. Zsadányi „Boka kesergőjét“ hegedűn játszotta a tiszteletes úr. Méltó partnerek. Sokoldalú képességeket újabbban több ízben, mindig sikerrel mutatják be közönségünknek. Winkler Lia k. a. kedvence ma Enyed műértő közönségének. Közvetlen s bájos megjelenéssel, bátran lép föl, akár zongorán játszik, akár monológot szaval, vagy műkedvelői darabban szerepel. Tóth Gyulából pedig sok ember tevékenysége tör elő. Kart vezet, felolvas, hegedűl s mindenik működéséért hálás elismerést érdemel, buzgóságával arányban álló szép sikereiért.

Játszva, könnyedén s mégis egészen műértően érvényesítették a nehéz s szép darab összes szépségeit.

Bihari Béla népdalai cigányzene kíséretében szintén nem új művelzet előttünk. Mint eddig, most is szép hangjan érzéssel, lélekkel kesergett a kesergő dalban, enyelget a játszai frissben.

„Az ajánlott levél“ című I felvonásos szindarab kitűnő előadásának dicsőségeben négyen osztottak meg.

TÁRCZA.

Anyámnak.

Egy csöndes, hervadt asszonyt ismerek,
 Árnyeka ott van, a hol én megyek.

Nincs szárnya mégis tisztább, mint az angyal:
 Ő éjszakám, a hajnalom, a nappal.

A könyv, mi orcáimon ömlik el,
 Lemondó búvai ő csókolja fel!

Együtt virrasztjuk át csöndes éjet,
 Mint két hus, vérből megfogant kísértet.

Érettem szenved és én is ő érette.
 Közös a bűnk, szívünknek egy a léte.

Ha kikaczagják versemet, a csókja,
 Mint a babér borul bús homlokomra.

És mint az égi szűz tekint reám:
 E csöndes asszony, az én jó anyám!

Fülesz Henrik.

A török irodalom népszerű ismertetése.

Irtta: dr. Szöcs Géza.

— A »Közérdek« eredeti tárczája. —

(Polytás.)

A nyelv és dialectusai.

Azt hiszem, nem lesz érdektelen és unalmas, a török nyelvről is szólnom pár tájékoztató szót.

A török nyelv a ragozó nyelvek közé tartozik, mint a finn-, ugor és magyar nyelvek; tehát a törzshajlítást, a törzsnak megváltoztatását nem ismeri, a mi pedig

gyakori jelenség az u. n. flectáló, törzshajlító nyelvekben, melyek közé tartoznak az összes indo-európai, vagyis indo-germán nyelvek, tehát ugy a latin, mint a germán és szláv nyelvek.

Egyik legkiválóbb tulajdonsága a hangzó-illeszkedés, vagyis, hogy mélyhangu szóhoz mélyhangu, magashangu szóhoz magashangu rag járul, mint a magyarban, ember, emberek, ház, háznak, ugy a törökben is, pl: alma (alma) alma-lar, almák, teve (teve) devder, tevék.

A magyarhoz hasonló sajátság a törökben még az is, hogy a török melléknév, akár mint jelző a főnév előtt, akár mint állítmány a mondatban, változatlan alakban marad: pl. eji adamlar, jó emberek, güzel bajraklar, szép zászlók; vagy pl. bu bajraklar güzel dir, ezek a zászlók szépek.

Az igeragozásból érdekes fölemlíteni, hogy a török nyelvnek kétféle jelen és kétféle mult ideje van; az egyik jelen idő jelent a szorosán vett jelent a beszélő szempontjából véve, vagyis nevezhetjük folyamatos jelen időnek, míg a másik a jelent általánosságban jelöl, s ezért nevezhetjük beálló jelennek, pl. a magyarban ilyenformán különböztethetjük meg a két jelen időt: folyamatos jelen: most megyek el; beálló: majd elmegyek.

Így van a multtal is.

A mi a török tájszólásokat illeti, az irodalmi nyelv és a művelt törökség társalgási nyelvét oszmani-nak nevezzük; van ezen kívül kurd, cserkesz, azerbaidzani, rumili, üzbej nyelvjárás, a melyek nyelvészetiileg becsesebbek az oszmani-nál, mert a tiszta török elemeket inkább megtaláljuk bennük, mint az irodalmi nyelvben,

melyet az arab és perzsa elemek sok tekintetben megfosztottak eredetiségétől.

Az ugynevezett „ifju törökök“, a kik közt a jelenkor legkiválóbb moszlim férfai tevékenyen működnek minden téren, igen sokat tisztogattak és javítottak, s hatásuk főleg a legújabb irodalmi termékeken látszik meg.

Belátták ezek a felvilágosodott, tanult emberek, hogy míg nyugaton művelő, népnevelő hatása van az irodalomnak, addig keleten gátolja a nép művelődését, mert az egyszerű ember nem érti meg a czifra szóvirágokkal, arab és perzsa kifejezésekkel teljes költői műveket, hanem valóságos szent borzalommal néz rájuk.

A nyelvreformok megindítója és legbuzgóbb előharczósa Akif basa volt. II. Mohamed szultán külügyminisztere, a kit bátran nevezhetünk a török irodalom Kazinczyjának.

Különben a nyelvreformok kérdésére még lesznek bátor rátérni a török hírlapirodalom ismertetésénél.

Színház és szurnaliztika.

A drámairodalom a törököknél csak a legutóbbi időben nyert valamelyes lendületet. A komoly török, ki a tánczot is csak a rabszolgák foglalkozásának tekintette, nem nagy súlyt fektetett a színpadra, annál is inkább, mert az Al-Korán szigorú törvényeivel is nehezen egyeztethető össze a színjátszás.

Az egyedüli, a mi a színházat némileg pótolta, az u. n. Karagöz játék volt, a mi körülbelül a budapesti városligeti Paprika-Jancsi színháznak, vagyis jobban mondva bábjátéknak felelt meg, s mai napig is nagyon népszerű ugy Sztambulban, mint Kis-Ázsiában nagyobb városaiban. (Vége köv.)

A kedvesen, művészi jártassággal s otthonossággal játszó Winkler Lia, a bátor megjelenésű, ügyes előadása Fogarasi Jolánka, ki először játszott s már is e teren szép rátermettséget bizonyított, a szép színészi tehetségű s szerepét egész helyesen intonáló dr. Müller Zoltán s Inceze Miklós, ki szerepét egész helyesen s hatásosan játszta meg. Kár, hogy a műkedvelői előadásokban oly ritkán gyönyörködünk, holott ily kiváló színész tehetségek vannak az ifjúság körében.

Elszól Gyula a közönség figyelmét egészen új, rendkívüli ügyességet igénylő, izléssel megválasztott búvési mutatványával folyton lekötötte. Kiválóan tetszett a lepke mutatványa s az utolsó, melyben a palackba tért galamb üzenetet hozott. Azt üzenté, hogy „éljen Török Bertalané öngyásága, az egyesület elnöknője!” Mi is ezzel fejezzük be referadánkat, kívánjuk, hogy a nemes czélú egyesület derék elnöknőjével élén sokáig teljesítse szép hivatását.

A tánc jó kedvben lelkesen szórakoztatta az ifjúságot, hogy alig lehetett véget szakítani. A nemes czélú egyesület s a közönség valóban meglehettek egymással elégedve.

Lakatosárugyár közgyűlése.

A Nagyenyedi Épület-Lakatosárugyár r. t. f. hó 1-én délelőtt 11 órakor tartotta évi rendes közgyűlését a Kisegítő helyiségében.

A gyűlés kiemelkedő pontja s legfontosabb és öröndetesen érdekes tárgya az igazgatói jelentés volt, melyet Papp János igazgató olvasott fel. A vállalat életében új és szerencsésebb korszakot jelző jelentés egész terjedelmében így hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Végre azon szerencsés helyzetben vagyunk, vállalatunk legutóbbi üzletéről kedvezőbb jelentést tehetni, mint az ezen esztendő megelőző néhány évről. Azon irányelveknek, melyeknek kifejezést adunk vállalatunk múlt évi reorganizációja alkalmával, szigorú szem előtt való tartásával sikerült azon már aggasztó nehézségeket, melyek vállalatunkat nagy veszélyfel fenyegették, legyőznünk. A siker titkát megtaláltuk a szigorú takarékoságban, a nyersanyag óvatos beszerzésében és a munkakerő, gép- és embererő, kellő és czélszerű kihasználásában. Hogy a munkakerő kellő és czélszerű kihasználása mily kihatással van egy gyári vállalat prosperálására, annak bebizonyítására legyen szabad vállalatunk 1901. és 1902. üzletévei termelési képességei között párhuzamot vonnunk: 1901. évben eladtunk, a fuvarterítés és vissza küldött áruk levonásával, összesen készárut 172.751 kor. 54 fill. értékben. Hozzá adva ezen összeghez 49.187 kor. 30 fill. 1901. évi december 31-iki áru-maradványt, mutat áru-számlánk 221.938 kor. 84 fillér áru-forgalmat. Levonva ebből az 1900-ik évről ájtott árukészletet 72.938 kor. 95 fillér értékben, marad termelési képesség 1901. évre **148.999 kor. 89 fill.** Ezzel szemben eladtunk 1902. évben fenntről részletezett tételek levonása után készárut összesen 181.906 kor. 23 fillér értékben, árukészletünk pedig decz. 31-ével kitett 66.353 kor. 99 fill.; összes áru-forgalom tehát 1902. évben 248.260 kor. és 22 fill. Levonva ebből az 1901. évről ájtott 49.187 kor. 30 fill. készletet, marad termelésnek 1902. évre **199.062-92 kor.** értékű áru.

Az 1902. évi termelés tehát szinte 50 ezer koronával nagyobb, mint az 1901. évi. Nézzük most már a termelésre fordított költségeket: 1901. termelési költség kitett 71.867 koronát, míg az 1902. évi termelési költség csak 68.131 kor. 53 fillért tesz ki. Végeredményben tehát **3736 korona kevesebb költséggel** mégis mintegy **50 ezer kor. értékkel bíró** több árut termeltünk. Áruink előállítás költsége tehát ezáltal tetemesen csökkent, mert míg 1901. évben az előállítás költsége a felhasznált nyers anyag értékének **79%-át tette ki**, addig az 1902. évben csak **67%-át tette ki**, vagyis 12%-kal olcsóbban termeltük 1902. évben az eladásra szánt árukat, mint 1901. évben.

A takarékoságot ezen számok által bebizonyított-nak gondoljuk és most e helyen még csak arról emlékeztünk meg, hogy szerencsések voltunk a múlt évben a nyersanyag szükségletünket az egész évre és részben 1903-ra is épen abban az időben fedezhetni, a mikor ez reánk nézve legelőnyösebb volt, úgy, hogy a rövid idővel azután beállott óriási emelkedése a nyers anyag értékének minket érintetlenül hagyott. E körülménynek, mely nekünk nagy előnyöket biztosított, kérjük betudatni azt, hogy áru- és nyersanyag készletünk a mérleg szerint nagyobb mint az előző évi, bár nem a napi ár szerint lett értékelve, hanem a sokkal olcsóbb beszerzési árban. Ezeknek előre bocsátása után áttérünk a mérleg megismertetésére:

Könnyű építkezések és új építkezések czime alatt 2 új tétellel találkozunk a t. közgyűlés a mérlegben. Ezen építkezések az 1902. évben történtek. A könnyű épít-

kezés alatt egy a fegyház iparudvarán álló 15. m. hosszú, 7 m. széles fából készült és pléhvel fedett szín értendő, mely raktárnak használtatik. Hogy mi szükség volt erre, annak magyarázatát a következőkben adjuk: Forgalmunk java része szeptember-október hónapokban bonyolódik le. Akkor és abban az időben oly tömegben érkeznek a megrendelések, hogy azoknak eleget tenni csak úgy lehet, ha nagy raktár készletünk van. Ennek a készletnek a befogadására készült az új helyiség és állíthatjuk, hogy az, a mi eddig lehetetlen volt, t. i. minden megrendelést foganatosíthatni, azt most simán, minden nehézség nélkül sikerült megtenni s hogy ennek a körülménynek köszönhetjük, emelkedett forgalmunknak egy részét. Szem előtt tartva programunk azon részét, hogy intenzívebbé kell tennünk a termelést, felfogadtunk 20 szabad munkást, segéd és tanonczot, a kiket a fegyenczek közé beosztottunk, csoportokat alakítva, kik a teljesített munka mennyisége arányában kapják bérüket.

Ez a rendszer jönnek ígérkezett, de nem soká állhatott fent, mert augusztus hóban érkezett az igazság-ügyminiszternek egy rendelete, melynek értelmében a fegyház igazgatója kénytelen volt szabad munkásainkat — a munkavezetők kivételével — azonnal a fegyház területéről kitiltani. Ennek következtében és vezéreltetve azon meggyőződéstől, hogy lehetetlen lesz az óriási üzemköltségeket tisztán fegyencz munkaerővel megkereshetni, elhatározta igazgatóságunk azonnal, hogy a fegyházhoz szomszédos telkünkön egy tágas műhelyt épít a szabad munkásaink számára; ez rövidesen meg is történt és ma mintegy 30 szabad munkás keresi abban kenyereit. Ez az az épület, a mely „új építkezések” czim alatt 4859 kor. 99 fill. értékben szerepel mérlegünkben.

Az áru-készletéről már szólottunk, a mérleg többi tételei pedig mind ismeretek a t. közgyűlés előtt.

A mérleg teher oldalán tapasztalhatják, hogy a részvényitke leírása múlt évi közgyűlési határozatnak megfelelőleg megtörtént és hogy tartozásaink nem szaporodtak.

Leírásoknál a szokottnál nagyobb leírást találnak a kétes követeléseknél, de ez szükségessé vált, mert ezek a valóságban elvesztett értékek mint vagyon továbbra átvihetők nem voltak.

Az 1902. évi leírások kitesznek összességükben 8.684 kor. 44 fillért, maradt tiszta nyereségnek, melyet mérlegünk felmutatott 13.316 kor. 08 fillér.

A nyereség és veszteség számlának a következőkben adjuk magyarázatát: Eladtunk 1902. évben összesen 183.276 kor. 57 fill. értékű készárut. Árukészletünk 1902. év végével pedig kitett 66.353 kor. 99 fill., ez összesen kitesz 249.630 kor. 56 fill. Levonva ebből az 1901. évről ájtott készletet és a vissza küldött árukat összesen 50.567 kor. 64 fill. értékben, marad áru forgalomnak 199.062 kor. 92 fill. Ebből az összegből kell levonnunk az 1902. évben feldolgozott nyersanyag értékét 108.930 kor. 76 fill., marad bruttó nyereségnek 90.132 kor. 16 fill. Ezt tünteti fel a ny.-veszt. számla „követel” oldala. A tiszta nyereség kipuhatólása végett most már, ha a „tartozik” oldalon felsorolt kiadásokat levonjuk, marad leírásra 8.684 kor. 44 fill. és tiszta nyereségnek 13.316 kor. 08 fill. Ezen számlához csak annyi a megjegyzésünk, hogy méltóztatnak ebből is a kellő takarékoságot belátni, mert míg 1901-ben az üzleti költség kitett 21.257 kor. 39 fill., addig 1902-ben csak 17.499 kor. 53 fillért tesz ki.

T. közgyűlés! Ugy tartjuk, hogy vállalatunk az 1902. üzletévvél azaz üzemének VIII. évével a fenyegető krízist sikeresen legyőzte és életképességét bebizonyította és midőn a jövőbe vetett bizalmunknak ezennel kifejezést adunk, köszönetet mondunk a t. közgyűlés színe előtt a művezetőnek és a tisztviselőknél, kik egész tehetségükkel és dicséretre méltó buzgalom és lelkiismerettel rajta voltak a kimutatott eredmény kivívásán.

A magunk részéről pedig tisztelettel kérjük jelentésünk tudomásul vételét és a szokásos felmentvénynek a megadását.

A közgyűlés nagy meglepéssel és örömmel vette tudomásul a jelentést és külön határozattal jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Papp János igazgató-nak buzgó, lelkiismeretes és fáradhatatlan működéséért, amely azon reményre batorította a részvényeseket, hogy a múlt évben leirt részvényitke néhány év alatt kiegészíthető lesz.

A társulat 5% kamatot ízetett; a tiszta haszon tulajdonos részét, mintegy 7000 koronát, tartalékalapra irt.

Vegyes hírek.

— **Esküvő.** Asztalos János, a kollégium derék főerdősze s felesége f. hó 3-án szép családi ünnepet ült. Ezen a napon tartották leányuknak Margitnak esküvőjét Horváth Viktor erdőgondnokkal. Az es-

küvő, úgy a polgári, mint egyházi kötés, szűk családi körben folyt le. Gratulálunk úgy az új párnak mint az örömszülıknek.

— **Néhai Nagy F. Károly** temetése Kaposvárott, a mint értesülünk, a részvét megható megnyilatkozása között folyt le. Új otthonában is megszerették a szép lelkű aggastyánt s a város teljes, nagy részvétellel kísérte 6 hetig tartott kínos vegelyengülésében szeretettel s bánattal utolsó útjára. Temetésén megjelent a vármegye s város minden hivatala, minden iskolája, az áll. főgimnázium a kartárs ravatalára koszorút helyezett s felsőbb osztályaival az öreg tanárt a sirig kísérte s szép figyelem volt Endrei Akos főgimn. tanár részéről, hogy a sirnál tartott szép beszédben a nagy távolság miatt magát képviselni nem tudó Bethlen-kollégium tanár-kara nevében is elbucszattatta Nagy F. Károlyt. A családi koszorúkon kívül koszorút helyeztek a Bethlen-kollégium, a kaposvári áll. főgimnázium tanárkara, a polg. leányiskola tautestülete s növendékei külön és igen sok ismerős a sirra. Emlékét sok jó embere örzi lelkében, legkivált családjá, s az egyetlen dedunoka majd csak mesét fog hallani egy öreg dedapáról, kinek a lelke kristályból, a szíve aranyból vala.

— **A Nagyenyedi Székely-Társaság** f. hó 1-én délután 3 órakor felolvasó-ülést tartott a városi ház gyűléstermében. Felolvasást tartott Báthori Gyula főgimn. tanár a kurucz költészetéről. Érdekesen vázolta a magyar történelemnek ezt a nevezetes és lelkes korszakát, melyben a hazafias reménynek, vágyuak, bűbá-natnak és lemondásnak örökszép hangjai keletkeztek. A közönség nagy figyelemmel hallgatta a tárgyalást és előadásánál fogva egyaránt rokonszenves ismertetést és lelkes eljennéssel fejezte ki érte elismerését s köszönetét. A legközelebbi felolvasás f. hó 14-én lesz ugyancsak a városi ház nagytermében.

— **A székely-kormánybiztos** Maros-Torda vármegye gazdasági egyesületének igazgató-választmányi ülésén programjával tüzte ki, hogy a székelykörvasut a nyereség értékesítése megkönnyítésére s az idegen forgalom fokozására székely munkások igénybevetelével kiépíttessék; mint a szőlőtelep és szőlőfelügyelői állomás létesíttessék a székelyföld borteremő területén az állattenyésztés fellendítésére ingyen tenyésztés-apálla-tok s olcsó hitel adassanak. Gondja lesz a legelő viszonyok s vízszabályozás rendezésére, a baromfitenyésztet fokozására és tojaskivétel megindítására felkarolja a fürdőügyet és a távbeszélőket és távíró vonalakat szaporítását erre a czélra javasolja a kormányuak. Ennek a programuak, mely itt csak vázlatosan elmuttattak, a megvalósítása kétségtelenül sokat lendít a székely bajokon s különösen nagyfontosságúnak tekintjük a székely körvasut kiépítést, mert a mostani helyzet a székelyforgalmat egészen szász vidékek felé tereli s nem magyar-fajti érdekeket szolgál.

— **Ipartestületi mulatság.** Mint értesülünk, ezen estélyre az előkészületek immár teljesen meg vannak téve, az ének- és zenedarabok szépen betanulva. A 25 női és 16 férfi műkedvelőkből alkított vegyeskar „A bujdosó ének” melodramából, melynek czime a meghívóban tévedésből „bujdosó zenének” iratott, pénteken tart utolsó próbát. A rendezőség epügy mint a közreműködők buzgón fáradoznak az estély sikerének érdekében. Ezáltal is felhívjuk t. olvasó közönségünket ezen pártolásra érdemes testület támogatására.

— **Szegény tanulók ruhasegélye.** A gyulafehérvári m. kir. posta- és távíró altisztek s alkalmazottak f. évi január 3-án mulatságot rendeztek s ennek a tiszta jövedelméből, melyet adományokkai egészítettek ki, január hó 25-én az Európa szálló nagytermében nagy közönség jelenlétében megtartott kiosztási ünnepélyen az ottani állami népiskola növendékei közül 28-at ruháztak fel teli meleg ruhával s labbelivel. A kiosztásban nem tekintettek sem vallásra, sem nemzetiségre, nemes tetteük pedig, mely felgyezsre méltó, dicséretre nem szorul, hiszen jutalmát a segélyezettkeknek örömtől s halás szeretettől dobogó kis szívők kopogtatta ki a szeretetnek áldást hozó, huzal nélküli távíróján.

— **Tanulók kirándulása a Székelyföldre.** A Székely-Egyesület és a Székely-Társaságok marosvásárhelyi irodája föl hívást bocsát ki a magyarországi felsőbb iskolák igazgatóságához, a melyben egyrészt a magyar fajok érintkezésének állandósítása, másrészt a Székelyföld szépségeinek megismerése és harmadszor Erdély forgalmának élénkítése végett, a tanulóifjúságot látogatásra meghívja. A föl hívás két utitervet ajánl. Az egyik Marosvásárhely, Szováta (fürdő), Parajd (sóbánya), Korond (fürdő), Székelyudvarhely, Homoró (fürdő-barlang), Csikszerecs (fürdő), Tusnád (fürdő), Málnás (fürdő, szénsavgyár), Sepsiszentgyörgy (fürdő, szőlőgyár), Előpatak (fürdő) és Brassó város érintésével tíz napig tart és ötven koronába kerül. A másik Marosvásárhely, Szászrégen, Ó-Topolca (fürdő), Borszék (fürdő) Gyergyótölgyes (határállomás), Gyergyó-ditró, Gyerg. ösztentmiklós, Vasláb (Marosfeje), Csikszé-

reda (fü-
szövögyá-
vel szü-
A kirán-
fogadják-
kodnak,
— A z-

lesz E.
az alsófi-
megyei
alispán,
Zeyk Ká-
Zsigmond
napján
alispán
küldötte
sággal
a közgy-

— F
közlése-
ral mi-
laparus-
Ujság-
ján (V-
ják. Ez-
lap me-
hazugsá-
folyama-

Bohér
számol-
száma
dány: m

Dr. M.

Nagyen-
Nyomato

Mind-
A
vala-
jok-
tul-
Na-

valami
napig
Ára
heő a
— Ug-
Sz. 39

A h-
teszi,
Mária
iránti
sz. 91

90 ko-
244 l-
elren
febr-
nyilv-
adatu-
Ár
10%
árföl-
kezel-
a ba-
bálys-
A
Ba-

47 l-
Sz.

A
hogy
nak
töke-
tör-
ség-
6.
tást

reda (fürdő), Tusnád (fürdő), Sepsiszentgyörgy (fürdő szövőgyár), Előpatak (fürdő) és Brassó város érintésével szintén tíz napig tart s ötvenkét koronába kerül. A kirándulókat a szövetségben levő székely társaságok fogadják, ellátásukról és kalauzolásukról ők gondoskodnak, kezdettől végig velük lesznek.

— **Az Emke közgyűlése** f. évben városunkban lesz E. czeleből mult szombatn Zeyk Daniel főispán, az alsófehérmegyei választmány elnöke összehívta a megyei választmány tagjait. Össze is jöttek Szász József alispán, Csató János, Török Bertalan, Gáspár János, Zeyk Kálmán, Zeyk Gábor, dr. Varró László, Dezső Zsigmond. Az értekezlet elhatározta, hogy pünkösdi 3-án napján legyen a közgyűlés, a kebeléből Szász József alispán elnökölte alatt Gáspár Jánost és Dezső Zsigát küldötte ki rendező bizottságul, mely a városi bizottsággal együtt a hazafias együlethez méltóan rendezze a közgyűlést.

— **Forrai Frankl Oszkár** kiadóvállalata annak közlésére kér fel bennünket, hogy Székely Viktorral minden összeköttetést megszakítván, ezentul a laparúsítók a „Pesti Ujság”-ot és „Nemzeti Ujság”-ot csak a kiadóhivatali iroda útján (VI., Andrassy-út 21. i. em. 4. szám) kaphatják. Együttal értesítjük az érdekelteket, hogy a két lap megszűnésére vonatkozó hír alaptalan, és ezen hazugság terjesztése ellen, a legerélyesebb eljárás lesz folyamatba téve.

Szerkesztői üzenet.

Bohém. Sajnáljuk, hogy kisért terjedelmes tudósítását erről a számról, mert későn érkezett el kellett hagynunk. Eltettük a jövő száma részben vagy egészben való felhasználás végett. A lappellányt megküldöttük.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Mind a hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Egy 1700—1800 négyszögölnyi területű, jó fajokkal beültetett szőlő az Előherzsán eladó. A tulajdonossal értekezhetni Bethlen-utca 13. sz. a. Nagy Lajos.

A Messiás születése

valamint az összes biblia történetek a világ teremtésétől a mai napig befoglalókat a most megjelent **Verses Szentírásban** Ára — 2176 oldal négy kötetben — 9 korona 60 fillér. Megrendelhető a **Verses Szentírás** kiadóhivatalában Egerben (Hévesmegye) — Ugyanaz egy kötetben 10 kor. 40 fillérért kapható. 335 26—30

Sz. 3988—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró hatóság közhírré teszi, hogy Morenó K. gyulafehérvári kereskedő végrehajtónak Pupa Mária besenyői lakos végrehajtást szenvedő ellen 53 korona s jár. iránti végrehajtás ügyében a besenyői 23 számú tjkvben A + 1 r. sz. 91, 92 hr. sz. ingatlanára 438 kor. a 4 r. 989, 990, 991 hr. sz. 90 kor. az 5 r. 1051, 1052 hr. sz. 120 kor. és a 6 r. 1246, 1247 244 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi február hó 20-án** d. e. 10 órákor. Besenyő községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik, kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró hatóság mint telekkönyvi hatóság.
Balázsfalván, 1902. november 51-én.

47 1—1

Csiszér,
kir. aljásbíró.

Sz. 61—1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat

A vizaknai kir. járásbíró hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina” nagyszabású takaré- és hitelintézet végrehajtónak Preszekán Jón s társai végrehajtást szenvedők elleni 318 kor. tőkétövelés s jár. iránti végrehajtás ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék (a vizaknai kir. járásbíró) területén levő Mundra községben és határára fekvő a mundrai 36 sz. tjkvben A I 1—3 r. 5, 6, 109, 206, 1 hr. sz. a. foglalt felerészben Olteán Stefan végrehajtást szenvedő s felerészben Olteán Mária szül. Preszekán végrehajtást

alatt nem álló tulajdonostárs nevén álló egész ingatlanokra 346 kor. 50 fillér, valamint a mundrai 1 sz. tjkvben A I 1—8, 10—14 r. 21, 22, 105, 119, 156, 110, 1, 182, 210, 221, 274, 285, 314, 338, 350, hr. sz. a. foglalt ingatlanoknak a B 4 alatti özv. Zsellérné Albu Mária újból férj. Preszekáné nevére felvett 1/2 (egyketted) részére az árverést 1123 kor. 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi február hó 19-ik** napján d. e. 10 órákor Mundra községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladati nem fognak.

Árverezni szándékozik, Zsellér Jón utóajánlatot tevő végrehajtó és képviselője kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 20 kor. és 90 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Vizaknán, 1903. évi január hó 8-án.

Korinsky Győző,
kir. aljásbíró.

46 1—1

Sz. 5415—1902.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró hatóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Geraszim Emil ügyvéd által képviselt Domsa Tanácsia lui Militan végrehajtónak David Jón paezalkai lakos végrehajtást szenvedő elleni 60 kor. tőke s jár. iránti végrehajtás ügyében a paezalkai 82 sz. tjkvben foglalt A + 1 r. 173 a, 174 a, 175 hr. sz. ingatlanra 443 korona, továbbá időközben ezen tjkvből az 518 sz. tjkvbe Domsa Demján I. György tulajdonánál átjegyzett A + 1 r. 870, 871 hr. sz. fekvőre 12 korona, a 82 sz. tjkvből az 519 sz. tjkvbe ugyan ezek javára átjegyzett A + 1, 2 r. 1829 a, 1829 b és 2807 2 hr. sz. ingatlanra 152 korona. a 82 sz. tjkvből Domsa György lui Nyisztor tulajdonánál az 517 sz. tjkvbe A + 1 r. 1811 l hr. sz. ingatlanra 40 korona, végre a paezalkai 261 sz. tjkvben A + 1 r. 311 a, 311 b hr. sz. ingatlanra a végrehajtási törvény 156 § értelmében egészben 98 korona, összesen 745 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1903. évi február hó 21-ik** napján d. e. 3 órákor Paezalkán a községében tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a kir. járásbíró hatóság mint telekkönyvi hatóságól letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró hatóság mint telekkönyvi hatóságtól
Nagyenyeden, 1902. évi szeptember hó 18-án.

Weiner,
kir. aljásbíró.

49 1—1

Sz. 5549—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró hatóság közhírré teszi, hogy Müller Mihály ügyvéd által képviselt Bedő Károly nagyenyedi lakos végrehajtónak dr. Garda Kálmán ügyvéd mint ügygondnok által képviselt néhai Brád Ignát hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 108 korona tőke s jár. iránti végrehajtás ügyében az o. lapádi 75 sz. tjkvben foglalt A + 1—3, 6—8 r. sz. 156, 157, 359, 360 l, 362, 1405, 1493 hr. sz. ingatlanokból Brád Ignátot felerészben illetett jelenleg Brád György, kiskoru Brád Jón a Vaszille, kiskoru Brád Veronika a Vaszille és kiskoru Vilád Jón nevén álló ingatlanok felerészére 1693 korona, és a 75 sz. tjkvből időközben az o. lapádi 591 sz. tjkvben A + 1 r. sz. a. özv. Brád Ignáté tulajdonánál átjegyzett 396 hr. sz. ingatlanra a végrehajtási törvény 156. §-a értelmében egészben 39 kor., összesen 1732 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi február hó 27.** napján d. e. 9 órákor O. Lapádon a községében tartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró hatóság mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1902. szeptember hó 23-án.

Weiner,
kir. aljásbíró.

38 1—1

Eladó ház

Nagyenyeden, Magyar-utca 14. szám alatt. További felvilágosítást ad a tulajdonos Vasut-utca 2. szám alatt.

Sz. 1369—1902 tkvi.

Hirdetmény.

Veresegyháza község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. év XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. czikkek a tényleges birtokos tulajdon-

jogának a bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. -ben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönvi a bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kérésüket hat hónap alatt, vagyis az **1903. évi augusztus hó 3-ik** napjáig alulirt telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható zárós határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ának eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásaikat hat hónap alatt, vagyis **1903. évi augusztus hó 3-ik** napjáig bezárólag alulirt telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható zárós határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, akik az 1. és 2. pontban körülrít eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1903. évi augusztus hó 3-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható zárós határidő elmulta után az átalakításkor közbefjött téves bevezetésből származó bármilyen joghiányokat jöhizemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyben figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmindt egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket ezen telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró hatóság mint telekkönyvi hatóság.

Balázsfalván, 1902. évi május 4-én.

A kir. járásbíró
Enyedy Lajos,
kir. it. táblai bíró.

34 2—3

Legjobb a SEBTAPASZ.

dr. Forti-féle SEBTAPASZ.
Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyátmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknél, daganatoknál. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet, a nélkül, hogy vagni kellene. A női ömlőgyulladásnál biztos eredménnyel alkalmazatik. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban, Forti László Budapest, II. ker. Iskola-utca 24. szám és a főraktárban Budapestben, Török József gyógyszer-tárában Király-u. 12. valamint Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszerárakban.

Az eredeti dr. Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, mely F. L. betűivel van lepecsételve, az itt is látható védjegyet, sajátkezü aláírását a budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899. sz. végzésével megerősítette. 518 9—10

A számtalan értéktelen és ártalmas utánzatok arra indítottak miszerint az utánzó ellen a törvényes lépéseket megtegyem. A ki egy olyan tapaszt beküld, a mely fönti aláírással és védjeggyel ellátva nincs, jutalomban részesül, mert a tapaszhamisítókát folytonosan törvényileg üldözöm.

Tángerl József

női és férfi divatúru kereskedő tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **mielőtt** szükségletét a farsangi cikkekben máshol szerezné be, sziveskedjék **dusan felszerelt és folytonosan gyarapodó raktárát** megtekintésre méltatni.

A visszamaradt téli árukból 10% árkedvezményt nyujtok.

